

A MALCONTENTA

Liz WILLIAMS

Traducere din limba engleză

ROXANA BRÂNCEANU

Scriitoarea britanică Liz Williams a publicat în *Interzone*, *Asimov's Science Fiction*, *Visionary Tongue*, *Terra Incognita*, *The New Jules Verne Adventures*, *Strange Horizons*, *Realms of Fantasy* și în alte reviste. Prozele scurte i-au fost colectate în *Banquet of the Lords of Night and Other Stories*. Dintre cărțile ei fac parte romanele mult apreciate de critică *The Ghost Sister*, *Empire of Bones*, *The Poison Master* și *Nine Layers of Sky*. Cel mai recent roman publicat este *Precious Dragon* și are în pregătire un altul, *The Shadow Pavilion*. Trăiește în Brighton, Anglia.

Aici ne poartă pe o planetă Marte bizar transformată, una dintre cele câteva din antologia de față, pentru o lecție tăioasă care ne avertizează că dacă puțină cunoaștere poate fi periculoasă, *multă* cunoaștere poate fi de-a dreptul ucigătoare...

Cea mai rece noapte a anului în Winterstrike este întotdeauna noaptea în care are loc festivalul Ombre, sau Wintervale dacă ești tânăr și disprețuiești celelalte dialecte. Matriarhatul știe cum să prezică astfel de lucruri, cum să citească subtilele semne în mormanele de zăpadă sau în lungimea țurțurilor, mesajele formate de răsuflarea înghețând în aer, de trosnetul suprafețelor înghețate ale marilor canale.

În centrul Winterstrikeului, primul oraș de pe Marte, în mijlocul craterului meteoritic care a dat numele orașului, se ridică fortăreața: o masă de piatră vitrificată albă ca un os și

roșie ca o inimă care încă mai bate. Și deasupra fortăreței, în vârful unui turn atât de înalt încât din el se poate vedea dincolo de zidurile de bazalt până la luminițele palpitante de pe versanții Olympusului, stă o femeie. E înconjurată de patru ferestre de sticlă. Stă în picioare sub un clopot, în fața unei sobițe. Poartă mănuși triple: o membrană subțire de mătase de viermi ai plantelor, apoi piele tăbăcită de vulpen, apoi o pereche de mănuși fără degete împletite din lână de o bunică. În ciuda acestora și a cărbunilor sfârâind din sobă, mâinile ei sunt reci.

Când temperatura zilei coboară sub un anumit punct, și semnele i se dezvăluie, ea se întoarce, aproape răsturnând în graba ei soba, și se grăbește spre ferestre. Le deschide brusc, lăsând să pătrundă o rafală de aer rece care face cărbunii să trosnească, apoi lovește clopotul de trei ori. Acesta răsună, tăind aerul rece. Femeia, Essegi Harn, coboară în goană scările spre adâncurile calde ale turnului înainte ca ecoul să se fi stins. Unul câte unul, cărbunii sfârâie în liniște în timp ce sunetul clopotul scade în intensitate.

Acest lucru se întâmplă cu puțin timp înainte de ivirea zorilor, în lumina albastră dinaintea răsăritului soarelui. Întreg Winterstrikeul poate auzi clopotul, cu excepția unei singure femei, și cu excepția unei singure femei întreg Winterstrikeul răspunde. Femeile își aruncă la o parte cuverturile, se grăbesc la bazine să se spele, și apoi, încă îmbrăcate în cămăși de noapte, aleargă sus în podurile caselor sau jos în pivnițele barăcilor comunitare, ca să redescopere costumele uitate în cursul anului precedent, în toate cele șase sute optzeci și șapte de zile ale sale. Din cufere și cutii scot măști reprezentând creaturile Erei Copiilor și ale Epocii Pierdute, boturile lungi ale cenulae-lor, sau fețele înguste drăguțe ale demotheas-ilor și gazelelor.¹ Le

probează, râzând una la alta, apoi rămân tăcute, fețele lor mascate arătând stupid deasupra cămășilor groase de noapte.

Până la A Doua Oră au fost regăsite și robele: confecții de dantelă sau metal, piele sau catifea apretată, în purpuriu și ocru și ametist, verde ca marea, indigo și sidef. Deasupra acestora, măștile nu mai par prostuțe sau sinistre, ci firești și pline de grație. Apoi femeile din Winterstrike le lasă deoparte și, frenetice pe tot parcursul scurtei zile, fac găluști dulci sau prăjituri pentru noaptea care urmează, așteptând cu nerăbdare înserarea.

*

Essegui Harn se grăbește și ea, alergând înapoi la conacul din Calmaretto, care se află nu departe de fortăreață. Essegui se precipită pe străzi, comprimând zăpada în gheață sub cizmele ei și împrăștiindu-i pudra cu legănarea poalelor hainei sale grele. Se gândește la festival, la prietena ei Vanity, pe care plănuiește s-o seducă în această seară (sau să fie sedusă de ea, lucru chiar și mai de dorit). Încearcă să nu se gândească la sora ei.

Când ajunge la Calmaretto, nu ezită, ci își pune ochiul pe încuietoarea refugiului. Scannerul lucește în lumina neagră, o sclipire stranie, când încuietoarea îi citește sufletograma prin pupila ochiului. Ușa se deschide. Essegui pășește în vârtejul petrecerii.

Ambele mame ale sale strigă una la alta, la servitori, și apoi, din aceeași suflare, la Essegui.

- Nu avem suficient zahăr și doar puțin haemomon? De ce n-ai comandat mai mult?

- Cea mai bună rochie a lui Canteley are o pată, refuză să o poarte chiar și pe sub robe...

- Și nu găsesc nicăieri polonicul!

Essegui ignoră toate astea. Spune:

- Dar Paria?

Imediat se lasă o tăcere încordată. Mamele se holbează la Essegui, apoi una la alta.

- Ce-i cu ea?

- Știți foarte bine, zice Essegui. Trebuie să-i dați drumul. In seara asta.

Sus, în inima lipsită de ferestre a lui Calmaretto, stă Paria Harn. Numele ei de botez e Leretui, dar i s-a spus că acesta nu mai este numele ei: a fost privată de el, ca o paria, iar de acum înainte acesta va fi singurul nume pe care și-l poate lua. Ea nu știe că e ziua de Ombre, pentru că sunetul clopotului tras de sora ei nu pătrunde în interiorul zidurilor din Calmaretto. Nici nu poate fi martoră la agitația și forfota de afară din stradă, nu poate vedea patinatorii alunecând în sus și în jos pe Canalul cel Mic, pentru că nu i se permite să pună piciorul într-o cameră cu ferestre. Are voie să aibă cărți, dar nu materiale de scris sau un antiscrib, în caz că găsește o cale să trimită un mesaj.

La gândul ăsta, gura lui Paria capătă un rictus derizoriu. N-ar avea prea mult sens să compună un mesaj, întrucât cel căruia i-ar fi destinat nu poate citi, nu poate fi învățat să citească, și e improbabil chiar să comunice cu cineva care poate. Dar mamele lui Paria nu ar tolera nici cea mai mică posibilitate ca un mesaj să poată fi trimis, și în consecință lui Paria nu i se mai permite s-o vadă pe Canteley, sora sa mai mică, întrucât Canteley e suficient de tânără ca să considere un astfel de

scenariu drept romantic, indiferent de câte ori mamele i-au imprimat ideea că Paria este atât o infractoare, cât și o perversă. Ocazional i se permite s-o vadă pe Essegui, căci Essegui gândește ca o mamă.

De obicei Essegui bagă capul pe ușă o dată pe săptămână, deși lui Paria îi e greu să numere zilele. Chiar și așa, e surprinsă când ușa scârțâie deschizându-se și Essegui pășește prin ea, cu fulgi de zăpadă căzându-i de pe haină.

- Essegui? Paria își întoarce capul și nu se ridică. Ce e?

- Astăzi e Ombre. Le-am spus mamelor noastre că trebuie să ți se permită să ieși, când sună gongul în amurg.

Gura lui Paria se cascadează și ea se holbează la sora ei.

- Să ies? Și ele au fost de acord?

- Nu le place. Nici mie nu-mi place. Dar asta e ultimul drept legal pe care îl mai ai, o datină străveche, și nu avem de ales.

Paria șoptește neîncrezătoare:

- O să mi se dea voie să ies? Cu mască-și-robă?

Essegui se apleacă în față, cu mâinile pe fiecare braț al fotoliului, și rostește răspicat:

- Înțelege asta. Dacă folosești masca-și-roba ca să zbori din oraș la adăpostul lor, mamele noastre vor merge la Matriarhat și vor cere un escadron de femei-foarfecă pentru a te vâna. Desigur, orașul va fi închis începând din amurg, și se va ști dacă cineva încearcă să plece. Sau dacă ceva încearcă să intre.

- N-o să încerc să plec, șoptește Paria. Unde să mă duc?

- La ce te-a adus în situația asta mizerabilă, poate?

Paria râde scurt, aspru, ca un lătrat.

- În munți, iarna, continuă Essegui. Ai muri de frig înainte să ajungi la jumătatea Câmpiei Demnotian. Și în munți, ce-o să faci? Bărbații-rămași te vor sfâșia în bucăți și te vor devora înainte să ai vreo șansă să-l găsești. Essegui rânjește: Poate ar

fi chiar unul dintre ei. Am auzit că pentru ei toate femeile sunt la fel.

Paria coboară privirea. Intervine un moment de tăcere.

- Ți-am spus că n-o să încerc.

- Te așteaptă o mască, spune Essegui. Se răsucește pe călcâie și dispare pe ușă, lăsând-o deschisă în urma ei.

Paria nu părăsește camera imediat, ci rămâne cu ochii ațintiți asupra ușii deschise. Visase la ziua aceasta încă din seara prizonieratului ei, cu șase sute șazeci și opt de zile în urmă. Acel Ombre fusese ca orice alt festival, o ocazie de distracție și sărbătoare, așa se presupunea. Nu-și închipuie că ar fi putut mai mult decât o posibilă repartizare alături de Celvani Morel, o veche prietenă de liceu, proaspăt despărțită. Se întreabă acum dacă sperase că acest lucru i-ar fi umplut golul din suflet. Nu se aștepta să întâlnească ceea ce apăruse de sub podul Curbei.

Ușa deschisă pare atât de întunecată, dar Paria, încă o dată, ezită o clipă înainte de a pași prin ea.

Masca e una pe care și-o amintește din copilărie: fața rotundă, blândă, a unei pisici de crater. Este o mască de copil; în ultimii câțiva ani a purtat-o Canteley. Acum însă e singura care a mai rămas în cutie. Paria își trage rochia - de brocart roșu-pal cu negru - peste cap și apoi, încet, își pune masca. Pisica o fixează din oglindă; acum pare un copil prea înalt, nu mai e femeia pe care o numesc La Malcontenta, Rebelă. Smucește de un colț al cadrului, dar cutia e goală. Nu există nici o urmă a celeilalte măști: capul lunguiet, îngust, de culoarea osului lustruit, cu un mozaic de crăpături și spărturi. Caută

printre draperii, dar nu e nici o urmă. Își spune că nu simte nimic.

Când se întoarce să coboare, o gazelă pătrunde dansând prin ușă.

- Tui, tu ești, nu-i așa? Așa e?

Gazela își aruncă brațele în jurul Pariei și o îmbrățișează strâns.

- Eu sunt. Dar nu-mi mai spune Tui. Vorbește de parcă ar scuipa: Nu mai e numele meu.

Canteley a crescut în ultimele luni; acum a ajuns aproape la fel de înaltă ca sora sa. Paria aproape că și-a uitat propria-i voce pătrunzătoare, ascuțită ca un fluier-de-apă. Sună ca și cum un bloc de gheață s-ar fi adăpostit în adâncul gâtului.

- Vii? Essegui zice că mamele te lasă să ieși de Wintervale. E adevărat? Ar trebui să fugi, Tui. Ar trebui să încerci să-l găsești.

- N-o să evadez, Canteley, spune Paria, dar chiar în timp ce spune asta simte cum zidurile par să se prăbușească peste ea și-și dă seama că minte.

- E adevărat ce se spune, că vulpenul ți-a furat sufletul? Că a intrat în tine și nu te mai poți gândi la altceva?

- Nu, nu-i adevărat, zice Paria, dar nu mai e atât de sigură, Își ia surioara de mână și o conduce pe ușă afară.

N-o sa evadez. Dar e mai bine în munții devoratori decât în camera fără ferestre. E mai bun frigul înțepător și pur. N-ar fi trebuit să le lase s-o închidă, dar fusese prea năucită, din cauza suferinței și tulburării și lipsei de înțelegere. Acum, că avusese timp să se gândească, îi devenise limpede ca gheața.

- Canteley, o să vorbim mai târziu. O îmbrățișează scurt pe sora sa: Coboară. Vin și eu într-o clipă.

După ce sora ei pleacă, ia o pereche de patine de pe perete și rămâne cu ochii la lamele lor lungi, curbate. Apoi, ținând patinele de șireturi, își urmează sora în josul scărilor.

Stau toate în cadrul ușii, privind în sus: Essegui, Canteley și mamele lor. Durează un moment până ce Paria reușește să diferențieze cei trei adulți. Essegui stă puțin mai într-o parte, cu picioarele strânse sub faldurile complicate ale rochiei. Dintre mame, Thera e cea scundă, deci Alleghetta trebuie să fie în spatele măștii de demothea. Paria privește de la una la alta înainte să coboare scările. Nimeni nu vorbește. Când Paria ajunge pe ultima treaptă, mamele se întorc și deschid ușile duble care duc la scara ce dă spre stradă. Iarna năvălește pe coridor. Gongul răsună în amurg, umplând de sunet casa și strada. Pariei i se pare foarte puternic, fiind obișnuită cu liniștea camerei fără ferestre.

Mamele o apucă ferm pe Canteley fiecare de câte o mână și o trag pe ușă cu asemenea hotărâre, încât Essegui e singura care are timp să se uite înapoi și să fluture scurt din cap în direcția Pariei. Poartă o mască de cenulae: o figură ascuțită, fragilă, pictată în verde. Ea, gândește Paria, vede numai fața blândă de pisică întorcându-i zâmbetul. Apoi Paria traversează și ea, în fugă, mozaicul alb cu negru din hol, prin mirosul de zăpadă și prăjituri și ceară de lustruit, și trece prin uși afară în stradă. Se pomenește stând nesigură în zăpadă.

Micul Canal, pe care se află Calmaretto, e înghețat bocnă și plin de patinatori purtând lămpi de zăpadă. Traietoriile lor se intersectează între ele cu o îndemânare de insectă. Paria, răsuflând întretăiat în frigul cu care nu era obișnuită, e tentată să-și scoată figura rotundă de pisică de pe propria ei față și s-o arunce, dar n-o face. Își pune patinele cu mâini tremurătoare și coboară malul canalului până pe gheață. Apoi pornește, zburând pe Canalul cel Mic, înspre scurtătura care duce la Marele Canal.

Canalul însuși este înțesat de patinatori, agitându-se înainte de începerea procesiunii. Paria se răsucesce într-o parte și-n alta, la început ținându-se la marginea Canalului, apoi mutându-se spre locuri unde lumina e mai puțin sigură. Casele mari care se înșiră de-a lungul Canalului strălucesc de lămpi de zăpadă și torțe, oglindite în gheață, astfel încât Paria alunecă peste o întindere sticloasă, sclipitoare. Se îndreaptă spre Curbă și spre labirintul de canale care duc la Marea Poartă de Nord.

În spatele ei, mulțimea de patinatori se îndepărtează. În față, poate vedea o imensitate de veșminte roșii, vârful de înaintare al procesiunii fiind alcătuit din conducătoarele Matriarhatului. Mamele ei, nu chiar atât de importante, vor fi imediat în spate, printre egalele lor. O pereche de femei-foarfecă trec în viteză pe lângă ea, cu răni holografice răspândite pe suprafața armurii lor. Nu poartă măști. Fețele lor sunt la fel de ascuțite ca și lamele săbiilor, iar Paria tresare în spatele feței de pisică, până când își dă seama că pentru ele ea nu e mai mult decât un copil înalt și nu Rebela din Calmaretto. Dar cu toate acestea le privește trecând, apoi se strecoară de lângă Marele Canal în labirint.

Aici e mai multă liniște. Casele de pe marginea canalelor navigabile s-au golit deja și numai câteva femei mai rătăcesc alene pe sub lămpi sau poduri, așteptându-și fără îndoială perechile. Paria își ține aplecat capul cu mască, grăbindu-se spre Marea Poartă de Nord.

Când ajunge la cotitura care dă în întinderea de apă cunoscută drept Curba, aude un țipăt ridicându-se din direcția Marelui Canal; procesiunea începea. Paria continuă să patineze, cu toate că lungile luni de inactivitate își cer tributul. Călcâiele și coapsele îi ard. Nu vrea să se gândească la ce o așteaptă dacă reușește să treacă de Poarta de Nord: vasta întindere a câmpiei acoperite de zăpadă, munții de dincolo de ea. Speră doar că

va avea o moarte rapidă și că va izbuti să iasă din Winterstrike. Va fi răzbunarea ei față de oraș și de Calmaretto, să moară dincolo de zidurile lor. Știe că așa ceva nu e rațional, dar și-a lăsat rațiunea pe malul unui canal, cu un an în urmă.

Vara, Curba este mărginită de cafenele și boschete cu ramuri negre, cu bulgărași de flori galbene răspândind polen în apă până când aceasta devine la fel de densă ca uleiul, parfumând aerul cu o aromă subtilă de mosc. Acum, cafenelele sunt reci și închise - tot comerțul s-a mutat pe Canal pentru această noapte.

Inima Pariei bubuie de efort și amintiri. Aici, în urmă cu un an, pe această întindere a Curbei, chiar în spatele podului fin arcuit, ceva - *cineva*, se corectează Paria, supărată că folosea termenul lui Essegui - alunecase din întuneric, rămânând apoi nemișcat ca zăpada.

Paria se oprește involuntar. Își repetase iar și iar scena în minte: silueta profilându-se pe zidul negru și gheața palidă, capul rotindu-se să-i întâlnească privirea, trupul mișcându-se sub straturile robei. Înțelegerea bruscă a faptului că nu era doar un alt petrecăreț, ci ceva real: ochii blânzi întunecați adânciți în orbitele craniului, colții ivorii ai dinților. Ceea ce ea luase drept curbura patinelor sub tivul robei erau picioarele. Unul din cei Schimbați, un vulpen, din munți: rămășițele modificate genetic ale unui bărbat.

Se spune că smulg membrele femeilor unul câte unul ca răzbunare pentru vechile suferințe: eradicarea masculinității de către geneticienii Matriarhatului. Dar acesta doar o privise, și-i întinsese mâna. Ar fi trebuit să fugă; în schimb, îi luase cele două degete lungi în mâna ei. El o condusesse de-a lungul Curbei, patinând alături cu îndemânare umană. Nimic altceva nu i se întâmplase. Vulpenul o privise pe când se mișcau, cli-pind din ochii săi blânzi. Spusese: *Am așteptat pe cineva ca tine.*

Și pe când spunea asta, cotiseră și se izbiseră de un escadron de femei-foarfecă. Spre deosebire de Paria, războinicelor le luă doar o clipă ca să-și dea seama ce se afla în fața lor. Patinaseră înainte, tăind cu foarfecile. Una dintre ele o apucase pe Paria, care strigase „Nu!” și se zbatuse în strânsoarea războinicei. Celelalte trei înconjuraseră vulpenul, care dintr-odată țâșni în sus ca să aterizeze pe mal în patru labe, picioarele-lamă alunecând, aruncând roba în care se deghizase pentru a descoperi o formă palidă, îngustă, cu o coadă vertebrată biciuind în jur. Ereția lui semăna cu un os, și când o văzură femeile-foarfecă țipară de furie. Apoi dispăru în noaptea înzăpezită.

O duseseră pe Paria înapoi la Calmaretto, în lanțuri, și rămăseseră cu ea până când cele din familia ei s-au întors, în zori, râzând extenuate.

Amintindu-și acum aceste lucruri, Paria se întreabă dacă fusese ceva real. Pare atât de departe în timp și spațiu - și apoi pare că ar fi făcut un pas în propriile sale amintiri, căci figura unui vulpen apare încă o dată de sub arc. întinde mâinile, dar nu încearcă s-o atingă. Paria patinează alături de el, din nou peste Curbă în ceață și vis, zburând prin negura iernii, până ajung iarăși pe Marele Canal.

Procesiunea a trecut. Rotindu-se, învârtindu-se, Paria și vulpenul dansează în mijlocul Marelui Canal și acum Paria începe să înțeleagă că, la urma urmelor, nu e vorba de nimic mai mult decât o femeie cu mască, așa cum e și ea. Gândurile despre zbor, despre moartea în exteriorul Winterstrike, alunecă din capul ei și dispar, lăsând în urmă pustiu și dor.

O lasă pe femeia cu mască de vulpen s-o conducă înapoi la Calmaretto. Când intră pe ușă femeia își scoate masca și Paria vede că este Essegi.

- N-am putut să te las, spune Essegui, iar Paria, extenuată, abia dacă dă din cap.

Essegui o conduce sus pe scări în camera fără ferestre și închide ușa în urma ei.

Dimineața, în Winterstrike e liniște. Fundele măștilor zac pe suprafața gheții, iar zăpada călcată în picioare e murdară. Essegui, trezindu-se târziu, cu capul răsunând de explicațiile pe care va trebui să i le dea lui Vanity, se duce în inima casei și deschide ușa camerei fără ferestre.

Paria stă acolo unde a lăsat-o sora ei, dreaptă, cu fața de pisică zâmbind fericită.

- Paria? rostește sora sa.

Nu primește nici un răspuns. Essegui înaintează împiedicat și atinge umărul surorii sale, gândindu-se că doarme. Dar rochia de brocart este țeapănă, tare, modelată în forma siluetei unei femei. Essegui trage de masca de pisică, dar aceasta nu se clintește. Rămâne fixată, privind în gol în camera lipsită de ferestre, și Essegui se îndepărtează încet, și încă o dată închide ușa.